

بررسی میزان استفاده از صورت های مالی در تصمیم گیری مدیران

دکتر جواد عین آبادی

استادیار گروه حسابداری و مالی، موسسه آموزش عالی الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران.

javad.einabadi@iranian.ac.ir

زهرا ملکی

دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مالی و مدیریت ریسک، موسسه آموزش الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

zhrmlk26@gmail.com

چکیده

یکی از مهمترین موارد در تصمیم گیری و رشد اقتصادی، وجود اطلاعات با کیفیت، صحیح و مورد اعتماد است. تعداد قابل توجهی از این اطلاعات از سیستم اطلاعاتی حسابداری و صورت های مالی قابل استخراج می باشد. صورت های مالی تصویر واقعی و مشهود از وضعیت کسب و کار حقیقی از شرکت معین را ارائه می کند. در زمینه توجه به صورت های مالی به عنوان الگویی برای تصمیم گیری مهم می باشد. که استفاده کنندگان و کاربران مختلف باید بدانند که چگونه از این اطلاعات بهره ببرند. مدیران خود باید به علم حسابداری مسلط باشند تا بتوانند از اطلاعات جمع آوری شده توسط حسابداران بهترین تصمیم را اتخاذ کنند. محتویات صورت های مالی، ارائه تعداد زیادی از ابزارهای مختلف و تجزیه و تحلیل، روشی برای درک کسب و کار می باشد. دسترسی به صورت های مالی و اطلاعات مالی یکی از فرضیات مهم کسب و کار با کیفیت و موفق می باشد.

واژگان کلیدی: فرآیند حسابداری، کیفیت کسب و کار، اطلاعات مالی، فرآیند تصمیم گیری، صورت های مالی.

مقدمه

سرمایه گذاران و اعتباردهندگان دو گروه اصلی استفاده کنندگان برون سازمانی اطلاعات مالی به شمار میروند، تهیه و ارائه اطلاعات مربوط به این دو گروه یکی از اهداف اصلی گزارشگری مالی و سیستم حسابداری می باشد. امروزه سازمان های کوچک و بزرگ درگیر موقعیت ها و شرایط به مراتب پیچیده تری نسبت به گذشته می باشند موضوعاتی همچون رقابت فشرده در بازار، نوسانات اقتصادی، بحران های روزمره در روابط بین المللی، پیشرفت سریع فناوری در اغلب زمینه ها و بسیاری از مسائل دیگر مدیریت سازمان را بسیار دشوارتر از گذشته کرده است. می باشد صورت های مالی به عنوان سیستم اطلاعاتی مدیریتی جزء ابزارهای مهم تهیه کننده اطلاعات مناسب جهت اتخاذ تصمیم. در ادبیات مدیریت وظایف اصلی مدیر شامل برنامه ریزی، سازمان دهی، کنترل و نظارت می باشد. تصمیم گیری، براساس شالوده وظایف تمام مدیران می باشد و اهمیت آن در مدیریت تا این حد مطرح شده که بعضی مدیریت را مساوی با تصمیم گیری می دانند.

اشخاص، موسسات و سازمان های گوناگون از لحاظ هدف و نوع فعالیت، شکل حقوقی و نوع مالکیت تفاوت های بسیاری با یکدیگر دارند اما در تمامی موسسات یک جنبه مشترک وجود دارد و آن قضاوت درباره گذشته و تصمیم گیری نسبت به آینده است. در تصمیم گیری مربوط به امور مالی، هر واحد تجاری باید سیستمی را به کار گیرد که اطلاعات قابل اعتماد و موثر بر تصمیمات مالی را به موقع فراهم و در اختیار تصمیم گیرندگان قرار دهد.

سیستمی که اطلاعات مالی یک موسسه را گردآوری و در اختیار مدیران قرار می دهد، سیستم حسابداری مالی است که در ادامه به عملکرد سیستم حسابداری اشاره می شود (رضایی، ۱۳۸۰).

با توجه به اهمیت تصمیم گیری مدیر بر مبنای اطلاعات جامع و صحیح تولید شده توسط یک سیستم اطلاعاتی حسابداری انعطاف پذیر در این مقاله سعی شده است، نقش صورت های مالی بر تصمیم گیری، مورد ارزیابی قرار بگیرد.

ادبیات تحقیق

تجربی و پایه های نظری در مورد صورت های مالی و تصمیم گیری

بال و براون (۱۹۶۸) یک تحقیق آماری در زمینه ی بازارهای سرمایه را در حسابداری آغاز نمودند. این دو نخستین افرادی بودند که بر اساس روش علمی نشان دادند که قیمت بازار سهام شرکتها نسبت به اطلاعات مندرج در صورت های مالی از خود واکنش نشان می دهند.

بیور (۱۹۶۸) در این پژوهش کلاسیک، واکنش حجمی معاملات را مورد بررسی قرار داد او متوجه شد که در هفته نخست انتشار خبر مربوط به سود شرکت حجم معاملات در مورد سهام شرکت به شدت افزایش پیدا کرد، وی به این نتیجه رسید که اطلاعات مربوط به سود تاثیر زیادی بر روی قیمت سهام و تصمیمات سرمایه گذاران دارد. طبق تئوری تصمیم گیری فردی، تحت شرایط نامطمئن یک فرد با انتخاب یک گزینه از میان گزینه های مختلف بهترین تصمیم را بگیرد. استفاده از این روش این امکان را برای تصمیم گیرنده فراهم می کند که اطلاعات بیشتری را دریافت نماید تا بر اساس آن بتواند در مورد احتمال رویدادهایی که ممکن است بعد از تصمیم گیری رخ دهد تجدید نظر نماید.

صورت های مالی اطلاعات زیادی را فراهم می کند که برای استفاده کنندگان آنها میتواند سودمند واقع شود و آنها را در تصمیم گیری های مفید اقتصادی یاری رساند. در تئوری تصمیم گیری این پرسش مطرح می شود که برای تصمیم گیری های مفید اقتصادی سیاست گذاری چه اطلاعاتی مورد نیاز است؟ این موضوع بستگی به تصمیمات خاص استفاده کنندگان دارد.

صورت های مالی ممکن است بر مبنای سیستم های تعیین ارزش های گوناگون مانند ارزش ورودی، ارزش خروجی و ارزش فعلی جریان نقدی آتی یا ترکیبی از آنها ارزیابی و اطلاعات مفیدی را برای استفاده کنندگان فراهم آورد.

عملکرد سیستم حسابداری

سیستم حسابداری که مهمترین بخش سیستم اطلاعاتی مدیریت را تشکیل می دهد، وظیفه تهیه اطلاعات حسابداری مورد نیاز مدیران سازمان را بر عهده دارد.

هر سیستم حسابداری دارای سه عملکرد اطلاعاتی، کنترلی و خدماتی است که به شرح زیر بیان می شود:

عملکرد اطلاعاتی: فراهم شدن اطلاعات جهت ایجاد مبنایی برای تصمیم گیری منطقی، بحث مهمی است که تمام جنبه های فعالیت شرکت ها را تحت الشعاع قرار می دهد.

عملکرد کنترلی: در عملکرد کنترلی سیستم حسابداری باید اطلاعاتی فراهم آورد که مدیران را در برنامه ریزی و هدایت عملیات، نظارت و کنترل فعالیت های یک موسسه یاری رساند.

عملکرد خدماتی: هر موسسه ای افرادی را به خدمت می گیرد و با اشخاص و موسسات مختلفی سروکار دارد. این جریان، تعهدات و مطالباتی را برای موسسه ایجاد می کند که تنظیم روابط موسسه با دیگران و دادن اطلاعات صحیح به آنان، ایفای تعهدات در سررسید و وصول به موقع مطالبات؛ عملکرد خدماتی یک سیستم حسابداری را تشکیل می دهد (رضایی، ۱۳۸۰).

حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی

امروزه سیستم اطلاعات حسابداری، نقش بسیار مهمی در گردش فعالیت های سازمان و به تبع آن در محیط اقتصادی کلان کشور دارد. بسیاری از تصمیمات اقتصادی بر اساس اطلاعات حاصل از این سیستم ها اتخاذ می شود. سهم عمده ای از مبادلات اوراق بهادار تحت تاثیر ارقام و اطلاعات حسابداری است. اطلاعات حسابداری که در قالب صورت های مالی در اختیار سرمایه گذاران و اعتباردهندگان بالفعل و بالقوه و دیگر گروه های ذینفع قرار می گیرد. هنگامی می تواند در تصمیم گیری های اقتصادی موثر واقع شود که از ویژگیهای کیفی خاص برخوردار باشد. تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری اساساً ویژگی های قابل فهم بودن، قابل اعتماد بودن و قابل مقایسه بودن را برشمرده اند که هر کدام نیز ویژگی های مرتبط با خود را دارند. تدوین استانداردهای حسابداری نیز به دلیل پیامدها و آثار فراوان آن مورد توجه افراد بسیار است. از یک طرف استانداردهاگران تلاش می کنند با ارائه استانداردهای مناسب با کیفیت گزارشگری اطلاعات مالی شرکت ها را بهبود بخشند و از طرف دیگر تهیه کنندگان اطلاعات ملزم به ارائه اطلاعات مالی در قالب استانداردها می شوند. هدف مقررات حسابداری این نیست که بر رفتار خاصی اثر بگذارد، بلکه هدف ارائه اطلاعات مهم، قابل اتکا و اثرگذار می باشد تا بتوان بر مبنای آن ها با اعتماد نسبتاً معقولی تصمیمات اقتصادی اتخاذ کرد و کیفیت گزارشگری مالی بهبود یابد. بنابراین آلوین تافلر در کتاب جابه جایی قدرت: می نویسد امروز داشتن اطلاعات به تنهایی قدرت است و برتری کشورهای پیشرفته به کشورهای جهان سوم در قدرت اطلاعاتی آنهاست نه در قدرت نظامی و اقتصادیشان (مسیح آبادی، ۱۳۸۸).

بنابراین استانداردهای حسابداری در راستای هدف بالا بردن کیفیت اطلاعات حسابداری و ایفای نقش اطلاع رسانی حسابداری به گونه مطلوب، تدوین می شود، تا با رعایت این استانداردها اطلاعات مفید در تصمیم گیری استفاده کنندگان فراهم گردد. ولیکن یکی از ویژگی های کشور های در حال توسعه این است که سیستم های حسابداری آنها نسبتاً غیر قابل اعتماد و نامناسب است. مراجع تدوین کننده استانداردها نسبتاً تازه تاسیس هستند و مورد آزمایش قرار نگرفته اند. لذا این تحقیق درصدد است تا نقش صورت های مالی که بر اساس استانداردهای حسابداری تهیه شده را در ارائه اطلاعات مفید برای تصمیم گیرهای اقتصادی استفاده کنندگان مورد ارزیابی قرار دهد.

تعریف حسابداری به عنوان یک فرآیند ارتباطی عبارت است از: فرآیند به رمز در آوردن مشاهدات به زبان سیستم حسابداری، استفاده از نشانه ها، علامت ها و گزارش های این سیستم و از رمز خارج کردن و انتقال نتیجه، در این دیدگاه حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی از دو نظر مورد توجه قرار گرفته است، نخست فرض بر این است که سیستم حسابداری تنها یک سیستم اندازه گیری در سازمان است، دوم حسابداری این امکان را به وجود می آورد که یک سیستم اطلاع رسانی فراهم شود که اطلاعات سودمند را به استفاده کنندگان ارائه می کند و انتقال دهنده اطلاعات حسابداری به واکنش صورت گرفته نسبت به این اطلاعات و استفاده از آن اهمیت می دهد.

تجزیه و تحلیل

عوامل موثر در بهبود تصمیم گیری مدیران

بسیاری عوامل بر تصمیم گیری مدیران موثرند، بعضی از آنها بیشتر در سطوح بالا موثرند تا در سطوح پایین تر و برعکس: بعضی از این عوامل مهم شامل تصمیم های عادی و تصمیم های غیر عادی می باشد

تصمیم های عادی پیش پا افتاده

بیشتر مدیران برای انجام دادن وظایف خود، تصمیم‌های متعارف زیادی می‌گیرند. این تصمیم‌ها بر اساس خطی مشی‌ها، قوانین سازمانی و همچنین عادت‌ها و برتری‌های شخصی مدیر گرفته می‌شوند. البته مسلم است که مدیران نباید وقت خودشان را به همان میزان که برای تصمیم‌گیری‌های نامتعارف، یا زیاد جدی مورد نیاز است، صرف تصمیم‌گیری‌های پیش‌پا افتاده کنند. مدیران در تصمیم‌گیری، مثل سایر جنبه‌های کار باید از خود انعطاف نشان دهند. اگر مدیری فقط به کتاب قانون بچسبد و قضاوت‌های شخصی را در مسیر بهبود مسائل مبتلا به کار بگیرد، از حد یک کارمند ساده بیشتر نخواهد بود.

تصمیم‌های غیر عادی

اگر چه تصمیم‌های متعارف ممکن است وقت زیادی را از یک مدیر بگیرد، ولی آنچه باعث شکست یا موفقیت مدیران می‌شود، ناشی از تصمیم‌گیری‌های نامتعارف آنهاست، یعنی تصمیم‌هایی که در رابطه با مشکل‌ها یا وضعیت‌های غیرمعمول گرفته می‌شوند. گسترش یا محدود نشدن فعالیت‌ها در بازارهای خارجی، ساختن ماشین‌های تولیدی، یا خرید یک سیستم کامپیوتری پیشرفته، تماما جز وضعیت‌های تصمیم‌گیری از نوع نامتعارف اند. تصمیم‌هایی که یک سرپرست در سطوح پایه ممکن است بگیرد، می‌تواند از اخراج یک کارمند تا تغییر در چگونگی قرار گرفتن وسایل و تجهیزات کاری و تغییر در فرآیند انجام گرفتن کار در قسمت وی باشد، ولی تصمیم‌نامتعارف که با شکست یا موفقیت یک سازمان منجر می‌شود، باید توسط مدیران سطوح بالاتر مانند مدیرعامل، رئیس، مالکان آن گرفته شود.

فرآیند آماده‌سازی اطلاعات مالی

فرآیند تصمیم‌گیری نیاز به اطلاعات مالی و غیرمالی دارد. اطلاعات مالی مهمترین نیاز در فرآیند تصمیم‌گیری واحد تجاری از حسابداری می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که حسابداری تابع خدمت به مدیریت است. بنابراین فرآیند پردازش، جمع‌آوری و مطالعات داده‌های خام و تبدیل آنها به اطلاعات مناسب در فرآیند تصمیم‌گیری می‌باشد.

ویژگی‌های اساسی حسابداری عبارتند از:

- جمع‌آوری، پردازش و ارائه اطلاعات حسابداری.
 - اطلاعات با توجه به کسب و کار شرکت.
 - اطلاعاتی که مستقیماً مورد توجه استفاده‌کنندگان مختلف می‌باشد.
- فرآیند حسابداری شامل چند مرحله است در واقع فرآیندی که در آن داده‌های ورودی را تبدیل به داده‌های خروجی می‌کند.

سودمندی صورت‌های مالی برای تصمیم‌گیری

صورت‌های مالی برای استفاده‌کنندگان تهیه می‌شود و چون استفاده‌کنندگان از گروه‌های مختلفی تشکیل شده‌اند لذا باید گزارشاتی تهیه شود که نیازهای تعداد بیشتری از استفاده‌کنندگان را پاسخگو باشد و این امر عملی نمی‌شود مگر اینکه نیازهای مشترک استفاده‌کنندگان تعیین و سپس با توجه به نیازهای مشترک آنها گزارشات مالی تهیه شوند. در غیر اینصورت اگر قرار باشد گزارشات مالی، کلیه نیازهای استفاده‌کنندگان را پاسخگو باشد باید برای هر گروه استفاده‌کننده گزارشات خاص آنها را تهیه کرد که چنین کاری مستلزم صرف وقت و هزینه زیادی است و از طرفی تهیه چنین گزارشاتی الزامی و ضروری نیست بنابراین نیاز مشترک استفاده‌کنندگان ملاک تهیه گزارشات مالی قرار می‌گیرند.

برای شناسایی این نیازهای مشترک، ابتدا باید گروه های مختلف استفاده کننده را شناخت. گروه اصلی و اولیه استفاده کنندگان صورت های مالی سرمایه گذارانی هستند که جهت تصمیم گیریهای خود نیاز به اطلاعاتی در مورد سوددهی، عملکرد موسسات و مدیریت آنها، توانایی کسب سود، سیاستهای تقسیم سود و غیره دارند تا بتوانند به کمک آن در مورد خریداری، نگهداری یا فروش سهام تصمیم گیری کنند.

نسبت های تجزیه و تحلیل صورت های مالی و تصمیمگیری کسب و کار

نسبت تعداد منطقی یا نسبی است بدان معنی که یک ارزش اقتصادی در ارتباط با ارزش اقتصادی دیگر به کار می رود. بدون در نظر گرفتن ارتباط هر دو مقدار ارزش اقتصادی، در مورد درستی پیش نیازهای نسبت اشاره شده است. با توجه به اهمیت زمان نسبت های مالی اساسا به دو گروه تقسیم می شود. یک گروه از نسبت های مالی شامل کسب و کار شرکت در دوره زمانی خاص معمولا یک سال است این گروه بر اساس داده های صورت سود و زیان و صورت جریان نقدی است. گروه دیگر، نسبت های مالی که به لحظه دقیقا تعریف شده است به تاریخ ترازنامه مربوط و مذاکرات در مورد موقعیت های مالی شرکت در آن لحظه اشاره شده است. نسبت ها شامل اطلاعات متمرکز است که برای اندازه گیری کیفیت کسب و کار و فرآیند تصمیم گیری مورد نیاز می باشد.

در حال حاضر چندین نوع نسبت بسته به نوع تصمیم گیری وجود دارد که شامل موارد زیر است:

- نسبت نقدینگی اندازه گیری توانایی شرکت در پرداخت بدهی های جاری آن.
- نسبت اهرم چگونگی اندازه گیری شرکت در تامین مالی از منابع بستانکاران.
- نسبت فعالیت اندازه گیری موثر شرکت با استفاده از منابع خود.
- نسبت اقتصادی اندازه گیری رابطه بین درآمد و هزینه که نشان دهنده این است که چقدر درآمد از هر واحد هزینه به دست می آید.

- نسبت سودآوری اندازه گیری بازگشت سرمایه، سرمایه گذاری و بالاترین بهره وری مدیریتی را نشان می دهد.
- نسبت سرمایه گذاری اندازه گیری بهره وری از سرمایه گذاری در سهام عادی.

به طور کلی، مدیریت خوب شامل دو معیار امنیت: (نقدینگی، ثبات مالی) و بهره وری (سودآوری) است. در کسب و کار مدرن شرایط علاوه بر نسبت های مالی مبتنی بر ترازنامه و حساب سود و زیان می باشد نسبت های مالی مبتنی بر صورت جریان نقدی بسیار حائز اهمیت هستند. در طول ورشکستگی اقتصادی تفاوت بین درآمدها و هزینه ها در یک طرف و جریان نقدی در طرف دیگر در حساب از اهمیت زیادی برخوردار است یعنی سود مقطعی به این معنی نیست که شرکت پول کافی برای پرداخت بدهی های مختلف را دارد یا از طرف دیگر زیان به این معنی نیست که شرکت هیچ پولی در هر گونه موارد ندارد. بنابراین هنگام اندازه گیری کیفیت کسب و کار باید نسبتهای کلاسیک، مبتنی بر ترازنامه و حساب سود و زیان در ارتباط با صورت جریان نقدی و نسبتهای مبتنی بر صورت های جریان نقد را بررسی کرد.

- ارزیابی حل شدنی و نسبت نقدینگی مشمول بهره پول بدهی های جاری، کل بدهی ها و سود سهام را نشان می دهد.
- کیفیت نسبت های درآمد رابطه بین دریافت های پول نقد از فعالیت های کسب و کار و درآمد فروش و همچنین ارتباط بین دریافت ها و سود را نشان می دهد.
- نسبت هزینه های سرمایه ارتباط انواع مختلف جریان نقد و بررسی امکان خرید دارایی سرمایه تامین مالی و سرمایه گذاری.

- نسبت بازگشت جریان نقدی به معنی جریان نقدی هر سهم، بازگشت پول در کل دارائی، بدهی، حقوق صاحبان سهام، وقتی که ترکیب نسبت ها بر اساس صورت جریان نقد و نسبت ها بر اساس ترازنامه و حساب سود و زیان باشد، اندازه گیری کیفیت کسب و کار با کمک اطلاعات مالی مناسب می شود.

پیشینه تحقیق

در ایران تحقیقات بسیار کمی در این زمینه صورت گرفته است و تحقیقات داخلی اغلب متمرکز بر چارچوب نظری استانداردها، کارایی و موانع اجرایی هریک از استانداردها می باشد و در زمینه این موضوع خاص، تحقیقی انجام نشده است. از جمله تحقیقات انجام شده در ایران می توان به موارد زیر اشاره نمود:

محمودزاده مرقی (۱۳۷۲)، در تحقیقی با عنوان تأثیرات استانداردهای حسابداری بر اصول یکنواختی و ثابت رویه بودن نتیجه گیری کرد که رعایت استانداردهای حسابداری موجب افزایش قابل مقایسه شدن صورت های مالی می شود. شیخ الاسلامی (۱۳۷۴)، در تحقیقی تحت عنوان بررسی استانداردهای حسابداری تدوین شده توسط مراجع حرفه ای دنیا و انطباق آن با شرایط اجتماعی و اقتصادی ایران به این نتیجه رسید که گزارشات حسابرسی در مورد تخطی از مبانی ای که در نهایت منجر به بند شرط گردیده، عمدتاً مربوط به استانداردهایی می باشد که کاربرد این اصول بدون در نظر گرفتن شرایط محیطی ممکن است نقش حسابرس مستقل را در کشورهایی که وضع کننده این اصول متداول نیستند، خدشه دار نماید.

به دنبال انتشار رهنمودهای حسابداری، تحقیقی با عنوان بررسی رعایت بیانیه های رهنمودهای حسابداری توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توسط زواره ای رضایی (۱۳۸۰) انجام شد. هدف اصلی این تحقیق مشخص نمودن رعایت استانداردهای حسابداری توسط شرکت های نمونه در دوره مورد بررسی بود. نتایج تحقیق نشان داد که از بین ۱۳ رهنمود حسابداری بررسی شده، فقط ۷ مورد توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رعایت شده است.

مجتهدزاده و مددی نعمتی (۱۳۸۴)، در تحقیقی میزان اهمیت و اثر بخشی استانداردهای حسابداری از دیدگاه حسابرسان مستقل را بررسی کردند. نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که تدوین استانداردهای حسابداری اهمیت دارد و اجرای این استانداردها اثر بخش می باشد. بنابراین تدوین و اجرای استانداردهای حسابداری موجب فراهم آمدن اطلاعات مالی مناسب و قابل اتکا برای تصمیم گیری های اقتصادی می شود. در خارج از کشور نیز برخی از تحقیقات انجام گرفته بدین شرح می باشند:

فیلیس (۱۹۹۶) اثر استانداردهای حسابداری و حسابرسی بر نظارت بانکی را بررسی کرد. نتایج این تحقیق نشان داد که استانداردهای حسابداری به دلیل اینکه نقش اصلی را در تهیه گزارشات مالی قانونمند دارند، برای مؤسسات بانکی با اهمیت

می باشند و تأثیر قابل ملاحظه ای در فراهم نمودن اطلاعات نظارتی بانکها دارند.

کاتی (۱۹۹۷) به بررسی آثار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی استانداردهای حسابداری پرداخته است. نتایج تحقیق وی نشان داد که استانداردهای حسابداری به دلیل تأثیری که بر بازار سرمایه می گذارد دارای آثار اقتصادی می باشد همچنین به علت

الزامات گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری دارای پیامد سیاسی و اجتماعی است.

فرضیه های تحقیق

- ۱- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران اهداف کلی تدوین استانداردهای حسابداری را برآورده می سازد.
- ۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، موجب ارائه اطلاعات مالی مفید در انجام تصمیم گیری های اقتصادی می شود.
- ۱-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی قابل فهم برای استفاده کنندگان فراهم می نماید.
- ۲-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی مربوط در تصمیم گیری استفاده کنندگان فراهم می نماید.
- ۳-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران اطلاعات مالی قابل اعتماد برای استفاده کنندگان فراهم می نماید.
- ۴-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی قابل مقایسه برای استفاده کنندگان فراهم می نماید.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف، تحقیق کاربردی و از نظر جمع آوری اطلاعات، تحقیق توصیفی پیمایشی است. به منظور اجرای این تحقیق، مرور متون، مصاحبه با خبرگان، تهیه و ارسال پرسشنامه و انجام آزمون آماری انجام شد. مرور متون با بهره گیری از کتب و مقالات معتبر داخلی و خارجی و مصاحبه با خبرگان با نظر خواهی از اساتید برجسته حسابداری کشور و تنی چند از اعضای کمیته تدوین استانداردهای حسابداری ایران و نیز برخی از اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران انجام گردید.

جامعه و نمونه آماری تحقیق

جامعه آماری این تحقیق برای ارسال پرسشنامه شامل دو دسته به شرح زیر می باشد:

الف) اساتید دانشگاهی حسابداری که منظور دارندگان مدرک دکتری و دانشجویان دوره دکتری حسابداری در ایران می باشند.

ب) حسابرسان مستقل که منظور، شرکای مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی ایران است. نمونه لازم از بین این جامعه از طریق نمونه گیری تصادفی انتخاب گردید. در این حالت سطح اطمینان را ۹۵٪ و نسبت مورد نظر در بزرگترین اندازه ممکن یعنی ۰۰۰۵ در نظر گرفته شد و خطای قابل قبول را برای حسابرسان مستقل ۱۰٪ و با توجه به مشکلات ذاتی برای اساتید دانشگاهی حسابداری ۱۵٪ در نظر گرفته شد و تعداد نمونه برای اساتید حسابداری ۳۵ نفر و برای حسابرسان مستقل ۸۴ نفر محاسبه گردید.

ابزار جمع آوری داده ها

لازم به تاکید است که پرسشنامه استاندارد برای انجام این تحقیق وجود نداشت اما تلاش بر این بوده است که محتوای پرسشنامه به سبک و سیاق پرسشنامه های استاندارد نزدیک باشد و برای افزایش روایی از دیدگاه های خبرگان

استفاده شده است. برای آزمون پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. و با استفاده از نرم افزار، spss آلفای کرونباخ ۹۴ درصد بدست آمد که بیانگر پایایی بسیار بالای پرسشنامه طراحی شده است.

تجزیه تحلیل داده های جمع آوری شده و آزمون های آماری

برای آزمون فرضیات تحقیق با توجه به غیر نرمال بودن توزیع جامعه که توسط آزمون کولمو گروف- اسمیرنف احراز گردید، از آزمون ناپارامتری باینومیل در سطح خطای ۵٪ برای ۱۳۱ پرسشنامه برگشتی ۹۲ پرسشنامه مربوط به حسابرسان مستقل و ۳۹ پرسشنامه مربوط به اساتید حسابداری استفاده گردید. و از آن جا که جهت تحقق اهداف تدوین و اجرای استانداردهای حسابداری ایران، از پرسشنامه با عدد متوسط ۳ استفاده شده است، و عدد مزبور در پرسشنامه توزیع شده که براساس مقیاس لیکرت انجام گرفته است، به عنوان نمره متوسط ارزیابی شده است. بدین صورت که در پرسشنامه از پاسخ دهندگان خواسته شد تا نسبت به موارد تحقق اهداف مورد نظر صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران به ترتیب ذیل اظهار نظر کنند: بنابراین فرضیه پژوهشی و نقیض آن به این صورت تعریف شده است؛

H0: نقیض ادعا.

H1: ادعا.

سطح مردودی فرضیات صفر تحقیق به میزان $P < 0/05$ در نظر گرفته شده است.

تشریح نتایج آزمون فرضیه های تحقیق

داده های جمع آوری شده از طریق پرسشنامه مبنایی را برای آزمون فرضیه های تحقیق فراهم کرد. نتایج اجرای آزمون ناپارامتری باینومیل برای این داده ها در نگاره شماره ۱ ارائه شده است:

میزان تحقق اهداف	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
درجه تحقق	۱	۲	۳	۴	۵

جدول (۱): نتایج آزمون دیدگاه های پاسخگویان درباره فرضیه های تحقیق

فرضیه	گروه بندی	تعداد	نسبت	نسبت آزمون شده	Sig	نتیجه آزمون فرضیه تحقیق
تحقق اهداف تدوین استانداردها در صورتهای مالی	≤ 3	۱۱	۰.۰۹	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۱۲۰	۰.۹۱			
ارائه اطلاعات مالی مفید در انجام تصمیم گیری های اقتصادی	≤ 3	۱۸	۰.۱۴	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۱۱۳	۰.۸۶			
قابل فهم بودن اطلاعات مالی	≤ 3	۳۱	۰.۲۴	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۱۰۰	۰.۷۶			
مربوط بودن اطلاعات مالی	≤ 3	۳۸	۰.۲۹	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۹۳	۰.۷۱			

^۱ یک نرم افزار آماری است که برای تجزیه و تحلیل داده ها و ایجاد گزارش های آماری استفاده می شود.

قابل اعتماد بودن اطلاعات مالی	≤ 3	۱۹	۰.۱۵	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۱۱۲	۰.۸۵			
قابل مقایسه بودن اطلاعات مالی	≤ 3	۲۶	۰.۲۰	۰.۵	۰.۰۰	عدم رد
	> 3	۱۰۵	۰.۸۰			

نتیجه گیری

با توجه به مطالب فوق می توان نتایج زیر را استنتاج نمود:

- ۱- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اهداف کلی تدوین استانداردهای حسابداری را فراهم می نماید.
 - ۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، موجب ارائه اطلاعات مالی مفید در تصمیم گیری های اقتصادی می شود.
 - ۱-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی قابل فهم برای استفاده کنندگان فراهم می نماید.
 - ۲-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی مربوط در تصمیم گیری استفاده کنندگان فراهم می نماید.
 - ۳-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی قابل اعتماد در تصمیم گیری استفاده کنندگان فراهم می نماید.
 - ۴-۲- صورتهای مالی تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، اطلاعات مالی قابل مقایسه برای استفاده کنندگان فراهم می نماید.
- بنابراین تمام فرضیه های این تحقیق مورد تأیید قرار گرفتند.

منابع

- ✓ محمدی، جمال، بهمنش، محمدرضا، (۱۳۹۱)، گزارشگری مالی مبنای تصمیم گیری.
- ✓ مدرس، احمد، ابراهیمی، مجتبی، (۱۳۹۲)، بررسی نقش صورت های مالی به عنوان نیروی محرکه تصمیم گیری مدیران.
- ✓ رضایی، جواد، (۱۳۸۰)، بررسی تاثیر انتشار گزارش های میان دوره ای بر قیمت و حجم مبادلات سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد مشهد.
- ✓ مسیح آبادی، ابوالقاسم، (۱۳۸۸)، کاهش نبود تقارن اطلاعاتی با استفاده از شبکه عصبی و زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، حسابرس، شماره ۴۷، صص ۹۶-۱۰۵.
- ✓ مجتهد زاده، ویدا، مددی نعمتی، فاطمه، (۱۳۸۴)، بررسی میزان اهمیت و اثر بخشی استانداردهای حسابداری از دیدگاه حسابرسان مستقل، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، شماره ۴۳، صص ۱-۲۰.
- ✓ محمودزاده مرقی، میلاد، (۱۳۷۲)، تأثیرات استانداردهای حسابداری بر اصول یکنواختی و ثابت رویه بودن، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.

- ✓ مرکز تحقیقات حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی، (۱۳۸۷)، مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی، سازمان حسابرسی، نشریه ۱۱۳.
- ✓ هندریکسن، ون بردا، ترجمه علی پارسائیان، (۱۳۸۸)، تئوری حسابداری، انتشارات ترمه، جلد اول، صص ۱۴۵-۱۸۶.
- ✓ Cutey, P., (1997), Economic and Social Effects of Accounting Standards, Journal of Accounting Research, No. 32, pp 82-89.
- ✓ Philips, S., (1990), Accounting and Auditing Standards and Bank Supervision, Journal of Accounting Research, No. 32, pp. 55-64.